

Trygga festivaler UKM.

Det här materialet riktar sig till dig som jobbar som lokal samordnare för UKM. Materialet innehåller tips om hur du, på egen hand och tillsammans med unga arrangörer, kan jobba för att skapa en trygg och säker festivalupplevelse för deltagare i målgruppens alla åldrar.

Trivsel.

En bra utgångspunkt för en trygg festival är att jobba med trivsel och stämning. Genom att skapa en glad och inbjudande festivalmiljö ger du som samordnare/ arrangör deltagarna möjlighet att mötas och växa tillsammans.

Aktiviteter för gemenskap.

För många är det bästa med UKM den gemenskap som uppstår under festivalen och att det finns möjlighet att träffa nya kompisar. För att skapa god stämning och uppmuntra deltagarna att umgås med varandra så är det bra att erbjuda gemensamma aktiviteter. Det underlättar också för dem som inte känner någon annan deltagare.

- **Lära känna-aktiviteter:** För att underlätta för deltagarna att börja prata med varandra, kan det vara kul att starta upp festivalen med en gemensam aktivitet där det finns utrymme att lära känna varandra, till exempel en lek eller en poängjakt. Se exempel på några isbrytare i rutan!

Isbrytare!

Zip, Zap, Zoom

Samla alla deltagare i en ring och be dem knyta händerna med sina pekfingerar redo. En person börjar skicka stöten och sen måste gruppen hjälpas åt att hålla den levande. Orden styr var den tar vägen: Zip – peka på personen bredvid skicka vidare stöten i samma riktning. Zap – peka på deltagaren bredvid och byt riktning. Zoom – peka på valfri person i gruppen och säg deras namn. Den tar över och skickar vidare. Den som missar eller säger fel åker ut. Ju högre tempo, desto roligare (och svårare) blir det!

“Ja det gör vi!”

Samla alla deltagare i en ring och säg en rörelse, t.ex. “vi hoppar på ett ben” – gruppen säger “Ja det gör vi!” och gör rörelsen. Enda sättet att byta rörelse är att någon ropar ut ett nytt förslag, alla får vara med och ropa. Övningen avslutas genom att ledaren säger “Vi tackar för detta med en applåd!”

Poängjakt.

Förbered en bingobricka eller lista med roliga uppdrag som en kan göra själv eller i lag. Tänk på att gärna ha utmaningar som kräver att deltagarna måste prata med varandra!

- **Workshops och/eller aktiviteter under festivaldagen:**
För att bidra till gemenskap och möten, samt hålla igång en festivaldag där det också förekommer en del väntan är det bra att det finns aktiviteter att delta i. I och med att UKM har festivaldeltagare i åldern 13–25 år är det bra om det finns ett blandat utbud av aktiviteter att välja på. Det är helt okej att rikta vissa aktiviteter till en specifik ålder. Då det utöver ålder också kan vara stor spridning i intressen och behov, är det bra om det finns olika typer av aktiviteter att delta i, det kan vara allt från workshops med handledare till pyssel och sällskapsspel.

Bemötande.

På UKM ska deltagarna alltid känna sig välkomna och inkluderade. En viktig del av en bra festivalupplevelse är att man som deltagare blir bemött på ett bra sätt, och ett dåligt bemötande är något som fastnar. Det är därför viktigt att vi alltid bemöter varandra med värme och respekt under UKM-festivalerna. Alla som möter deltagarna bör vara öppna för frågor samt peppa och stötta deltagare vid behov. Crew, unga arrangörer och personal har ett gemensamt ansvar för bemötande och stämning på festivalen. Det är också viktigt att tänka på att alla deltagare ska bemötas likvärdigt, oavsett om deltagaren varit med tidigare eller är på UKM för första gången.

Inom UKM pratar vi ofta om **“UKM-anda”** vilket i stort handlar om att vi skapar en festivalkultur där vi tar hand om varandra under festivalen och gemensamt skapar en bra miljö där alla kan känna sig trygga. Det omfattar även deltagarnas bemötande gentemot varandra. UKM Sveriges värdegrund ska genomsyra alla festivaler. Eftersom crew, unga arrangörer och personal ofta sätter ofta tonen för bemötande och stämning är det viktigt att jobba med värdskap inför och under festivalen. UKM utgår från allas lika värde och har nolltolerans mot kränkningar, trakasserier och övergrepp.

Tänk på!

Bemötande omfattar såklart även den publik som kommer för att kolla på vernissage och scenshow. Glöm inte att välkomna dem och var tillgängliga för frågor och funderingar. Det är också viktigt att informera om vikten av att vara en snäll och peppande publik under scenshow och vernissage!

Lugna platser.

Eftersom festivalmiljön kan vara intensiv är det bra om det finns lugnare platser som ger deltagarna tid att andas och pausa lite. Det kan vara ett rum avsett för vila, eller en yta på festivalområdet där det sker lugnare programaktiviteter.

UKM-ambassadörer/trygghetsvärdar.

Utse några erfarna UKM-are (från arrangörsgruppen eller deltagare som varit med under tidigare festivaler) som kan ansvara lite extra för att se till att övriga UKM-deltagare har det bra på festivalen, det kan till exempel handla om att vara en extra kompis och se till att inte någon sitter ensam, eller att ge extra pepp till någon som är nervös för att delta i en aktivitet.

Här finns en möjlighet att ge äldre UKM-deltagare ansvar för att vara goda förebilder och trygghetsskapande personer för de yngre deltagarna. Med ett uttalat uppdrag är det lättare att påminna om det gemensamma arbetet med att skapa en trygg upplevelse för alla deltagare.

Tänk på!

Prata alltid med ambassadören/värden i förväg om i vilka situationer som man behöver hämta personal. Som lokal samordnare är du ansvarig för säkerheten på festivalen, det är därför viktigt att det är tydligt hur långt deras ansvar sträcker sig och när det är dags att lämna över.

Vidare läsning.

[Läs mer om hur du kan jobba tillsammans med unga arrangörer för att skapa trivsel och trygghet på festivalen i UKM Sveriges arrangörsutbildning.](#)

Trygghet.

I det här avsnittet hittar du tips och exempel på hur du som samordnare tillsammans med andra kan jobba för att säkerställa en trygg och härlig upplevelse både inför och under festivaldagen som underlättar för deltagaren att njuta av festivalen.

Information.

Deltagare i alla åldrar mår gott av tydlig och lättillgänglig information. Ett bra första steg för att skapa en trygg festivalupplevelse är att ge deltagaren bra information inför och under festivalen.

Exempel på vad man kan göra som arrangör:

- **Informationsutskick inför festivalen:** Ge deltagarna information om vad som kommer att hända under festivaldagen via sms eller mejl. Utskicket kan till exempel innehålla information om viktiga tider, lokaler, mat, festivalprogram, aktiviteter m.m. Du kan också uppdatera din festivalsida på ukm.se med viktig information och hänvisa dit till exempel via sms och/eller inlägg på sociala medier.
- **Välkomstfilm:** Spela in en videohälsning till deltagarna, gärna med årets unga arrangörer. På så vis får deltagarna ett ansikte på några de kommer att möta på festivalen.
- **Program & skyltar:** Under festivalen är det bra att sätta upp dagens program synligt och lättillgängligt, så att det är lätt att se när och var saker sker. Det är också bra med tydliga skyltar som visar vägen till olika aktiviteter.
- **Muntlig information under dagen:** Det kan till exempel vara ett invignings-, välkomsttal med information om vad som händer under dagen eller en infodisk där någon finns tillgänglig för frågor (vanligt på större festivaler).

Fortsättning på nästa sida.

- **Uppstart CREW:** För att alla som ingår i festivalens crew ska känna sig trygga i sitt uppdrag är det bra att ha en gemensam uppstart, gärna innan resten av deltagarna är på plats. Under uppstarten kan ni till exempel gå igenom ansvarsområden under dagen, vem man ska vända sig till om något händer och annan viktig information. Påminn om att det är allas gemensamma ansvar att se till att alla festivaldeltagare har en fin festivalupplevelse och att en av de viktigaste uppdragen som crew är att bidra till bra stämning och bemötande. Passa på att ge lite bra tips för att ha en bra festivaldag som arrangör, se exempel i rutan!

Arrangörstips för en bra festivaldag!

- Drick mycket vatten & glöm inte att äta mat (nobody wants you hangry)
- När det känns överväldigande – ta en 30 seconds dance break (det finns inga problem som vi inte löser!)
- Tänk lite extra på att det kan vara någons första gång på festival och att man kanske inte har koll på hur allt funkar. Välj alltid att vara snäll och tänk på att prata med folk och inte om dem. Det är vi i arrangörgruppen som allra mest kan påverka om festivalen har en mysig stämning!
- Om du blir sur över något – ta det direkt innan det hinner slå rot. Det finns inget som pajar ett arrangörsgång som dålig stämning!
- Be om hjälp tusen gånger om det behövs – det är därför vi är här!

- **Uppstart vid scenen:** När festivalen kommit igång är det bra att samla alla deltagare som ska uppträda och ge dem information om vad som kommer att hända under dagen. Utgå från att de flesta som deltar är nybörjare, det är därför bra att till exempel gå igenom hur en soundcheck fungerar, vilket schema som gäller för soundcheck och annan information som är bra att veta som scendeltagare. Passa även på att presentera dagens tekniker och konferencierer om deltagarna inte träffat dem innan!
- **Uppstart vid konstutställning:** Detsamma gäller vid konstutställningen, samla festivalens konstdeltagare och ge dem information som de behöver för en trygg upplevelse kring vernissage och utställning. Utgå från att de flesta ställer ut för första gången, det är därför bra att till exempel berätta om hur konsthängningen fungerar, hur vernissagen kommer att gå till och hur det är tänkt att deras konst ska presenteras.

Tänk på!

Publiken är en jätte viktig del av deltagarens upplevelse på scenshow och vernissage. Hälsa publiken hjärtligt välkommen och berätta om hur viktigt det är att ge alla deltagare stöd och kärlek genom varma applåder och respektfullt bemötande! Det kan också vara bra att ha några som är publikvärdar och kan fånga upp ifall någon i publiken betar sig dåligt.

Aktiviteter inför festival.

Om festivalen har många nya deltagare som du inte träffat förut, kan ett alternativ vara att bjuda in till en förträff för att säga hej, äta/göra något trevligt och prata om vad UKM innebär. På så vis får deltagaren träffa någon som kommer att finnas på plats och får möjlighet att ställa frågor om festivalen. En förträff kan också vara bra inför nästa festivalsteg ifall man ska åka iväg med en grupp där alla inte känner varandra så bra. Då kan det underlätta att träffas innan och prata igenom hur resan kommer att vara.

Någon att vända sig till.

Att veta vem man kan vända sig till med frågor, men också ifall man känner sig otrygg eller dåligt behandlad på något sätt, är en viktig del av att känna sig trygg som festivaldeltagare. Se till att alla festivaldeltagare och unga arrangörer vet vem de kan prata med under festivalen om någon situation uppstår.

Om festivalen har ambassadörer/trygghetsvärdar är det som nämnt ovan viktigt att de vet när de behöver lämna över till festivalansvarig. Tydliggör för både personal och unga arrangörer vem som är ansvarig och vem man ska vända sig till i olika situationer, till exempel genom en krisplan som alla känner till (mer information om hur en krisplan kan användas finner du under avsnittet **Säkerhet**).

Tänk på!

Om det uppstår en situation där det finns behov av ett enskilt samtal, tänk på att vara två vuxna som pratar med deltagaren/deltagarna. Dels för att alla ska känna sig trygga med vad som sägs i samtalet, och dels för att undvika ensamarbete.

Trygga vuxna.

När vi pratat med festivaldeltagare om vad som bidrar till en trygg festival är det vanligaste svaret: trygga vuxna och vuxna som man känner sen tidigare. Det kan därför vara bra att samverka med till exempel personal som jobbar nära de unga som deltar, såsom fritidsledare eller kulturskolepersonal inför och under den lokala festivalen. Det är också viktigt för deltagarna att extern personal, till exempel tekniker eller liknande, är snälla och hjälpsamma.

Tänk på!

Om de som jobbar under festivalen är med för första gången, eller inte jobbat ihop tidigare är det bra att samla alla som ska jobba och prata igenom vad som kommer att hända under festivalen. Betona vikten av bra bemötande och god stämning. Utgå gärna från UKM Sveriges värdegrund. Då det är många som har sin första festivalupplevelse på UKM och många är nervösa inför konst- och scenframträdanden så är det såklart av största vikt att alla de möter på festivalen bemöter dem på bästa sätt.

Kontaktpersoner.

På samtyckesblanketten som alla festivaldeltagare lämnar in inför festivalen finns kontaktuppgifter till vårdnadshavare (för deltagare som är under 18 år) eller närmast anhörig (för deltagare som är över 18 år). Om det uppstår en krissituation eller en situation där deltagaren inte mår bra, tveka inte att höra av dig till den person som du fått kontaktuppgifter till. Om möjligt, meddela deltagaren att du kommer att höra av dig till kontaktpersonen.

Övernattning.

Vid större festivaler sover deltagarna över, vilket innebär några fler trygghetsaspekter att ta hänsyn till, både som arrangör men också som samordnare för deltagare.

- **Sovplatser:** När vi pratat med deltagare kring övernattning är det viktigt att få sova med personer man känner och att ledarna följer upp med alla deltagare om de känner sig trygga med sin sovplats under festivalen. Se alltid till att det är avstånd mellan din sovplats och ungas, för att alla ska känna sig bekväma.
- **Duschar:** Det finns ofta en viss oro kring duschar på festivalen. Planera för hur det ska fungera på bästa sätt och ha dialog med deltagare kring det.
- **Lugna platser:** UKM-festivalerna är ofta händelserika och fartfyllda. Det blir då extra viktigt att det också finns platser för vila och avkoppling. Som ledare har du ansvar för att sovsalarna är en lugn plats där det finns möjlighet till återhämtning.
- **Utdrag från belastningsregistret:** På varje större festival är UKM Sveriges riktlinje för antal ledare, 10 deltagare/ledare. Medföljande ledare bör vara över 25 år. Vi rekommenderar att alla ledare som följer med på festivalen har visat utdrag från belastningsregistret (beställs digitalt via Polisens webbplats). Gäller även ledare som ställer upp ideellt, till exempel föräldrar.

Vidare läsning.

[Läs mer om hur du kan jobba med trygghet och värdskap tillsammans med unga arrangörer i UKM Sveriges arrangörsutbildning.](#)

Säkerhet.

Grunden till en trygg festivalupplevelse är att festivalen är en säker plats att vara på. Genom att det finns ett tydligt och planerat säkerhetsarbete skapas en trygghet för er arrangörer där ni vet vad ni ska göra om det händer något oförutsett.

Krisplan.

Gör en plan för brandsäkerhet och olyckor för er festival, dvs en krisplan. Utgå från era lokala rutiner i första hand. Om ni inte har några tydliga rutiner lokalt, eller om de inte passar just detta arrangemang så kan ni kopiera UKM:s mall "Krisplan för lokala festivaler". Gör er krisplan/rutin känd för personal, ledare och unga arrangörer/crew på er festival, så att alla vet vad de ska göra om något händer.

Mall!

[Krisplan för lokala festivaler.](#)

Definition av begreppet kris.

UKM betraktar en kris som något som börjar redan vid en individuell kränkning. Om en deltagare på ett arrangemang upplever sig kränkt, definieras det som en kris och krishantering ska omedelbart påbörjas. En svår kris beskrivs vidare som "en händelse som utgör ett hot mot människor, materiella eller immateriella värden, och som kräver insatser utöver det normala för att hantera situationen." Exempel på sådana händelser kan vara hot, våld, brott, sjukdom eller brand.

Säkerhetsansvarig.

För att ni ska veta vem som är ansvarig om något händer behöver ni utse en säkerhetsansvarig för er festival. Det kan vara du som lokal samordnare eller någon annan anställd vuxen. Ansvariet kan även delas upp, exempelvis mellan brandansvarig och säkerhetsansvarig. Utgå från lokala rutiner i första hand. Här är det övergripande ansvarsområdena för den säkerhetsansvarige:

- Ansvarig för arrangemanget i stort men också alla säkerhetsfrågor
- Ansvarig för brandsäkerheten
- Ha koll på/upprätta utrymningsrutiner
- Ha koll på/upprätta rutin för hot/våld/kränkningar
- Förmedla säkerhetsrutiner och kontaktpersoner till arrangörer och personal

Tydliggör ansvar och rutiner.

Var tydlig i arbetsgruppen kring vem som gör vad om det skulle hända något (dvs er krisorganisation). Tydliggör också för unga arrangörer och crew att ytterst ansvar för säkerheten ligger på er/den säkerhetsansvariga, inte på dem, men involvera dem gärna i säkerhetsarbetet vid intresse.

En bra rutin är att alla arrangörer och personal tar hjälp av säkerhetsansvarig eller annan personal om något uppstår. Ingen ung arrangör ska stå ensam att hantera en konflikt eller incident. Säkerhetsansvarig bör alltid informeras om incidenter och vara den som bestämmer om fler åtgärder behöver vidtas.

Tänk på! Prata inte med övriga deltagare om krissituationer förrän beslut om åtgärd är taget. Tänk på att det kan skapa ökad stress för berörda deltagare.

Vidare läsning.

[Läs mer om säkerhetsarbete i UKM Sveriges utbildning för lokala samordnare](#)

Bakgrund.

Vid årsmötet 2024 beslutade föreningen UKM Sverige att ändra deltagaråldern inom UKM från 13–20 år till 13–25 år. Det nya åldersspannet har testats i medlemsregionerna under perioden 2019–2023 och utvärderats med deltagare, arrangörer och lokala samordnare. UKM Sverige har i samband med det beslutat om att ta fram ett stödmaterial för lokala samordnare kring att skapa trygga festivaler för deltagare i olika åldrar tillsammans med unga arrangörer. Materialet Trygga festivaler utgår från de samtal, enkäter och intervjuer med deltagare, ledare och lokala samordnare som genomförts av UKM Sverige under 2024.

Vidare läsning.

Vill du lära dig mer om UKM och hur vi jobbar tillsammans med unga för att skapa minnesvärda och roliga festivaler?

Ta del av UKM Sveriges webbutbildningar:

Gå till!

Arrangörsutbildning.

Digital arrangörsutbildning för unga som kommer att vara aktiva inom UKM som arrangörer och därmed arrangera en UKM-festival. Utbildningen är uppdelad i tre olika steg; att vara en UKM-arrangör, att arrangera en UKM-festival samt områdesspecifik utbildning.

Gå till!

Grundutbildning för lokal samordnare.

Digital utbildning för lokala samordnare som planerar att arrangera lokala UKM-festivaler tillsammans med unga arrangörer. Utbildningen är uppdelad i tre olika steg; att vara lokal samordnare, att leda en ung arrangörsgrupp samt den lokala samordnarens verktyg.